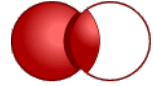

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA F BiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 221632, www.saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

UR: 025 - 7, 011- 6 /03

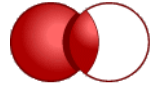
**IZVJEŠTAJ/IZVJEŠĆE
O REVIZIJI FINANSIJSKIH/FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA/IZVJEŠĆA
NA DAN 31.12.2002.GODINE**

OPĆINA KAKANJ

Sarajevo, januar/siječanj 2004. godine

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA FBiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 221 632, www.saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

**MENADŽMENTU
OPĆINE KAKANJ**

IZVJEŠTAJ/IZVJEŠĆE REVIZORA

1. Obavili smo reviziju finansijskih/financijskih izvještaja/izvješća budžeta Općine Kakanj, na dan 31.12.2002. godine. Za ove izvještaje odgovoran je menadžment Općine Kakanj. Naša odgovornost se svodi na izražavanje mišljenja o tim finansijskim izvještajima na temelju provedene revizije.
2. Reviziju smo obavili na osnovu ovlaštenja u skladu sa Zakonom o reviziji budžeta/proračuna u FBiH ("Službene novine FBiH", br. 48/99), i sa INTOSAI međunarodnim revizijskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju planiranje i obavljanje revizije tako da revizija pruža razumno uvjerenje o tome ima li u finansijskim/financijskim izvještajima/izvješćima značajnih pogrešaka kao i da li su finansijske/financijske transakcije izvršene u skladu sa zakonskim propisima. Revizija je uključila ispitivanja, testiranje i prikupljanje dokaza koji potkrepljuju iznose i objave u finansijskim/financijskim izvještajima/ izvješćima. Revizija je, također obuhvatila ocjenu primijenjenih računovodstvenih načela, vrednovanje sveukupne prezentacije finansijskih/financijskih izvještaja/izvješća kao i ocjenu primjene propisa. Vjerujemo da je provedenom revizijom prikupljeno dovoljno dokaza kako bi se stvorile pouzdane osnove za izražavanje našeg mišljenja.
3. Obzirom da nismo obavili reviziju Finansijskih izvještaja za 2001. godinu, ne iskazujemo mišljenje o početnim stanjima 01.01.2001. godine, u skladu sa Revizijskim standardom FBiH 510.
4. Po našem mišljenju finansijski izvještaji, **ne daju istinit i fer pregled** o finansijskom stanju budžeta Općine Kakanj, na dan 31.12.2002. godine, iz slijedećih razloga:
  - **nije u cijelosti uspostavljen sistem internih kontrola, što je imalo za posljedicu nedosljednu primjenu zakonskih propisa;**
  - **zbog nedosljedne primjene Zakona o proračunima/ budžetima u FBiH u dijelu koji se odnosi na: izradu i donošenje budžeta; uravnoteženje i izvršenja budžeta;**
  - **zbog nedosljedne primjene Odluke o izvršenju budžeta Općine Kakanj za 2002. godinu u dijelu koji se odnosi na korištenje budžetskih sredstava samo za namjene koje su određene budžetom i to do visine utvrđene u njegovom Posebnom dijelu;**
  - **nije vršeno evidentiranje prihoda, primitaka, rashoda i izdataka prema standardnim budžetskim klasifikacijama tj. nisu se finansijske promjene evidentirale na propisanim analitičkim računima;**

- zbog ne donošenja Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Općine Kakanj i Pravilnika o plaćama i drugim ličnim primanjima službenika i namještenika općine Kakanj, u skladu sa važećim zakonskim propisima;
- zbog nedosljedne primjene Uredbe o računovodstvu budžeta/proračuna u FBiH u dijelu koji se odnosi na evidentiranje, praćenje i popis imovine, obaveza i potraživanja; na neslaganje evidencija iskazanih u Glavnoj knjizi budžeta i u finansijskim izvještajima budžeta općine Kakanj;
- zbog nedosljedne primjene Uredbe o postupku nabavke robe, usluga i ustupanju radova;
- zbog nepravilnog izvještavanja prema Općinskom vijeću Kakanj, a koje se odnosi na primljene grantove ZE – DO kantona u iznosu od 263.000,00 KM i primljenog granta od Cementare Kakanj u iznosu od 50.000,00 KM.
- zbog neusklađivanja stanja stalnih sredstava iskazanih u knjigovodstvenim evidencijama u iznosu od 14.276.937,85 KM sa stvarnim stanjem, a koje se odnosi na zemljište, šume i građevinske objekte i zbog neevidentiranja poslovnih prostora u vlasništvu Općine Kakanj;
- zbog knjigovodstvenog neevidentiranja računa Komisije za tehnički prijem objekata i Fonda za unapređenje šumarstva, kao i zbog ne vođenja jedinstvene knjigovodstvene evidencije u sklopu budžeta Općine: Fonda za naseljena mjesta Zlokuće i Vukanovići, Fonda za selo Tičići i računa MZ «Doboj».

Zamjenik generalnog revizora

Generalni revizor

_____
Branko Kolobarić, dipl.oec.

_____
mr.sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

**IZVJEŠTAJ/IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH/FINANCIJSKIH
IZVJEŠTAJA/IZVJEŠĆA OPĆINE KAKANJ
za 2002.godinu**

1 UVOD

Na osnovu ovlaštenja, a u skladu sa Zakonom o reviziji budžeta/proračuna u FBiH ("Sl. novine F BiH", br. 48/99) i INTOSAI-revizijским standardima, obavljena je revizija finansijske pravilnosti poslovanja, koja pored ostalog obuhvata reviziju finansijskih izvještaja za 2002. godinu i reviziju poštenosti i istinitosti odluka koje su donesene u 2002.godini, Općine Kakanj.

Naprijed navedenu reviziju za budžetsku godinu koja se završila sa 31.12.2002. godine, obavili su revizori Ureda za reviziju budžeta/proračuna F BiH:

- Dževida Hodžić, revizor
- Nasiha Biberović, revizor

Revizija je obavljena u razdoblju od 08.12. do 19.12.2003. godine, u prostorijama Općine Kakanj.

2 OPŠTI/OPĆI PODACI O BUDŽETSKOM KORISNIKU

Općina Kakanj, kao jedinica lokalne samouprave, osnovana je Ustavom Zeničko-dobojskog kantona i Zakonom o lokalnoj samoupravi.

Općina Kakanj ima svojstvo pravne osobe i u okviru samoupravnog djelokruga obavlja poslove propisane Statutom i druge poslove koji su joj preneseni u nadležnost u skladu sa zakonom.

Organi vlasti u općini su Općinsko vijeće i Općinski načelnik. Općinsko vijeće je predstavničko tijelo građana koje donosi općinske propise i druge akte u okviru prava i dužnosti Općine. Općinsko vijeće općine Kakanj broji 30 (trideset) vijećnika.

Izvršno-upravni organ u Općini je Općinski načelnik.

Sjedište Općine Kakanj je u ul. Zgoščanska 123.

Općina nije vlasnik zgrade u kojoj je smještena, ali za korištenje ne plaća zakupninu.

Općina ima 40.000 stanovnika, koji žive u 35. mjesnih zajednica.

Broj uposlenih u organima uprave je 118.

3 CILJ REVIZIJE

Cilj revizije finansijskih izvještaja je da omogući revizoru da izrazi mišljenje o tome da li su finansijski izvještaji pripremljeni u svakom značajnom pogledu, u skladu sa svom zakonskom važećom regulativom. Revizija je planirana i izvršena sa ciljem pribavljanja realne osnove da li finansijski izvještaji odražavaju tačan i istinit prikaz poslovanja tokom godine i stanja na kraju godine. Revizija će utvrditi: da li su poduzete sve mjere za osiguranje, ubiranje i čuvanje javnih prihoda i da li su se budžetski korisnici pridržavali zakona i instrukcija koje se odnose na njih; da li su isplate javnih rashoda ili korištenje javnih prihoda vršene po odgovarajućim ovlaštenjima i za svrhe za koje je dano ovlaštenje.

Cilj revizije je postizanje transparentnosti u radu kao i javna odgovornost menadžmenta za zakonitost rada, uspješno i efikasno obavljanje odnosno provođenje postavljenih ciljeva.

Revizija, također, uključuje davanje preporuka za dalji rad, sa posebnim naglaskom na što efikasniju i ekonomičniju zaštitu imovine i trošenje sredstava, kao i stvaranje podloge za uvođenje, primjenu i što efikasniji rad interne kontrole.

4 NALAZI I PREPORUKE

4.1 USKLAĐENOST SA ZAKONSKIM PROPISIMA

U toku revizije budžeta Općine Kakanj za 2002. godinu, konstatovana su određena odstupanja u odnosu na zakonske i podzakonske propise i to u slijedećim slučajevima:

- **Zakon o budžetima/proračunima u FBiH nije se dosljedno provodio u dijelu koji se odnosi na: izradu i donošenje budžeta; uravnoteženje budžeta; izvršenje budžeta;**
- **Odluka o izvršenju budžeta Općine Kakanj za 2002. godinu nije se dosljedno provodila, a naročito u dijelu koji se odnosi na korištenje budžetskih sredstava samo za namjene koje su određene budžetom i to do visine utvrđene u njegovom Posebnom dijelu; na donošenje programa za izvršenje grantova i kapitalnih izdataka,**
- **nedosljedne primjene Uredbe o računovodstvu budžeta/proračuna u FBiH u dijelu koji se odnosi na evidentiranje, praćenje i popis imovine, obaveza i potraživanja; na neslaganje evidencija iskazanih u Glavnoj knjizi budžeta i u finansijskim izvještajima budžeta općine Kakanj;**
- **Uredba o postupku nabavke roba, usluga i ustupanju radova, nije se u potpunosti primjenjivala,**
- **odredbe Pravilnika o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH nisu se u cijelosti primjenjivale, a naročito u dijelu koji propisuje da se podaci o tekućim izdacima osiguraju prema standardnim budžetskim klasifikacijama; na knjigovodstvene isprave; ovjeru istinitosti i tačnosti knjigovodstvenih isprava,**
- **Uredba o naknadama za putne troškove nije se dosljedno primjenjivala, a naročito u dijelu koji se odnosi na naknade uposlenim i pravdanje putnih naloga.**

4.2 MENADŽMENT I SISTEM INTERNIH KONTROLA

Prilikom analize rada menadžmenta i sistema internih kontrola, revizijski tim je u skladu sa INTOSAI standardom tačka 142. izvršio procjenu da li sistem internih kontrola pomaže zaštititi imovine i resursa, da li se osigurava tačnost i cjelovitost računovodstvenih evidencija i pouzdanost finansijskih izvještaja u Općini.

Kako je Općina u skladu sa kantonalnim i općinskim propisima nadležna za izradu, praćenje i nadzor nad izvršenjem budžeta, utvrđivanja stanja u oblasti javnih prihoda, to je predmet razmatranja revizijskog tima bio Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji općinskih službi za upravu Općine Kakanj. Navedenim Pravilnikom utvrđene su organizacijske jedinice, njihov djelokrug, sistematizacija radnih mjesta i upravljanje Općinom.

Uvidom u isti, revizijski tim je konstatovao da opis poslova radnih mjesta nije razrađen u potpunosti, a naročito u dijelu koji se odnosi na obaveze, ovlaštenja i odgovornosti u vršenju poslova i radnih zadataka.

Općinsko vijeće na 17. sjednici održanoj dana 27.04. 2001. godine je donijelo Odluku o organizaciji općinske uprave i Načelnika općine Kakanj. Članom 46. navedene Odluke regulisano je da načelnik Općine donese Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji općinskih službi za upravu u roku od 30. dana. **Revizijski tim konstatuje da isti nije donesen, (u primjeni je Pravilnik o unutrašnjem organiziranju općinskih službi za upravu Općine Kakanj, donesen 26.02.1999. godine).**

Postojeći Pravilnik ima odraza na sistematizaciju radnih mjesta, tako što nije sistematizirano radno mjesto rukovodioca za finansije, opću upravu i društvene djelatnosti i načelnika za informativni centar za povratak raseljenih lica i izbjeglica, a spomenuta radna mjesta su popunjena.

Pravilnik o plaćama i drugim ličnim primanjima službenika i namještenika Općine Kakanj donesen je marta 1999. godine i isti nije usklađen sa federalnim Zakonom koji uređuje ovu oblast.

U toku revizije, revizijski tim je konstatovao da knjigovodstvene isprave, u najvećem broju slučajeva nisu potpisivane od strane odgovorne osobe, a što je suprotno Pravilniku o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH.

Pored navedenog, tim za reviziju je konstatovao da u Općini ne postoje pisani akti kojima bi se osigurao nadzor nad imovinom i utroškom sredstava.

Zbog svega naprijed navedenog, revizijski tim smatra, da ovakav način funkcionisanja sistema internih kontrola, a posebno računovodstvenih kontrola, ne daje dovoljnu garanciju za efikasnu zaštitu imovine, sprečavanje i otkrivanje prijevара grešaka, tačnost i potpunost računovodstvene evidencije i pravovremenog pripremanja pouzdanih finansijskih izvještaja.

Preporuke menadžmentu:

- da uspostavi sistem internih kontrola kao skup postupaka kojih će se pridržavati svi uposleni, u svrhu postizanja ciljeva na području: efikasnog poslovanja; pouzdanog finansijskog izvještavanja i usklađenosti sa primjenjivim zakonima i propisima,
- da se donese Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Općine Kakanj, Pravilnik o plaćama i drugim ličnim primanjima službenika i namještenika Općine Kakanj u skladu sa važećim propisima.
- da se jasno definišu nadležnosti službi, kao i razgraničenja poslova i zadataka između načelnika Općine i Općinskog vijeća Kakanj, te da se uvedu kontrolni postupci kojima se osigurava nadzor nad imovinom i poslovnim knjigama, a što se postiže zahtjevom uposlenim u poštivanju odgovarajućih pisanih uputa,

4.3 KNJIGOVODSTVENE ISPRAVE, RAČUNOVODSTVENE KNJIGE I FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Općina Kakanj je bila u obavezi voditi knjigovodstvo i sastavljati računovodstvene izvještaje u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta/proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH.

U toku revizije, revizijskom timu su stavljene na uvid računovodstvene knjige: Glavna knjiga i dijelom pomoćne knjige (knjiga blagajne i registar plaća).

- Revizijom je utvrđeno da Općina Kakanj nema knjigu ulaznih računa, tako što sa sigurnošću nismo u mogućnosti potvrditi broj primljenih ulaznih računa Općine Kakanj, niti potvrditi da su svi rashodi i izdaci evidentirani u momentu nastanka obaveze.
- Utvrđeno je da transakcije i događaji iskazani u analitičkim evidencijama Glavne knjige nisu iskazane u skladu sa Računovodstvenim standardom FBiH 1. i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH, tj. knjigovodstvene evidencije nisu zasnovane na potpunom i ustaljenom hronološkom prikazivanju podataka o svim nastalim promjenama i stanjima prema standardnim budžetskim klasifikacijama.
- Knjigovodstvene isprave na osnovu kojih je vršeno knjigovodstveno evidentiranje nisu ovjeravane na način kako to propisuje navedeni Pravilnik.
- Revizijom smo utvrdili da prezentirani finansijski izvještaji nisu sačinjeni na osnovu analitičkih knjigovodstvenih evidencija, načinjene su greške u grupisanju planiranih pozicija grantova pojedincima i tekućih grantova neprofitnim organizacijama, tako da revizijski tim nije u mogućnosti potvrditi planirane i ostvarene pozicije Općine Kakanj, kako su prikazane u finansijskim izvještajima. Zbog svega navedenog reviziju smo provodili na osnovu knjigovodstvenih evidencija.
- Finansijski izvještaji nisu sačinjeni na osnovu knjigovodstvenih evidencija, niti je Općinsko vijeće izvještavano prema realizovanim pozicijama bruto bilanse.

4.4 IZRADA I DONOŠENJE BUDŽETA

Budžet Općine Kakanj za 2002. godinu donijelo je Općinsko vijeće u januaru 2002. godine, kada je donesena i Odluka o izvršenju budžeta Općine Kakanj za 2002. godinu. Pošto Općinsko vijeće nije donijelo budžet prije početka fiskalne godine, finansiranje se obavljalo na osnovu Odluke o privremenom finansiranju Općine Kakanj u razdoblju januar-mart/2002. godine u skladu sa Zakonom o budžetu/proračunu u FBiH.

Rebalans budžeta je vršen 23.12.2002. godine naviše. Prijedlog za povećanje budžeta tj. obrazloženje uz rebalans budžeta, revizijskom timu nije dat na uvid.

Na osnovu uvida u prezentiranu dokumentaciju revizijski tim je konstatovao da se kod izrade i donošenja budžeta za 2002. godinu nisu poštovala propisane procedure, odnosno revizijskom timu nije prezentirana dokumentacija vezano za usaglašavanje prijedloga zahtjeva budžetskih korisnika, izradu procjene o glavnim vrstama prihoda i rashoda za slijedeću fiskalnu godinu i usaglašavanje prijedloga budžetskih korisnika. Revizijom je utvrđeno da Općina Kakanj kod izrade plana općeg i posebnog dijela – izdaci, nije pravilno iskazala ekonomski kod budžeta, kako je to propisano Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH.

Nadalje, objavljene planirane pozicije u finansijskim izvještajima Općine Kakanj ne odgovaraju planiranim pozicijama rebalansa budžeta, te stoga konstatujemo da je nerealno iskazivanje budžeta Općine Kakanj u odnosu na ostvareni budžet.

Nije prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila da su u skladu sa Zakonom o budžetu/proračuna u FBiH i Odlukom o izvršenju budžeta Općine Kakanj za 2002. godinu, donošeni mjesečni i tromjesečni planovi izvršavanja Budžeta, u skladu sa njegovim platežnim mogućnostima. Nije prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila da su podnošeni polugodišnji izvještaji u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH. **Zbog svega navedenog, smatramo, da je navedena nedosljedna primjena zakonskih propisa, koji regulišu izradu i donošenje Budžeta, imala za posljedicu nerealno planiranje, kako budžeta u cjelini tako i po pojedinim pozicijama.**

Preporuke menadžmentu:

- dosljedno primjenjivati odredbe Zakona o budžetima/proračunima u FBiH, a posebno u dijelu izrade donošenja i uravnoteženja budžeta.

4.5. IZVRŠENJE BUDŽETA

4.5.1. Prihodi i primici općine Kakanj za 2002. godinu

Prema finansijskim izvještajima Općine Kakanj ostvareni su prihodi i primici u iznosu od 3.956.966,12 KM, a planirani su u iznosu od 4.070.397,00 KM, što čini 97,21 %.

Struktura ostvarenih prihoda budžeta općine Kakanja je:

R.b.	Opis	Plan za 2002.godinu	Izvršenje Plana za 2002.godinu	Indeks 4/3
1	2	3	4	5
I	PRIHODI OD POREZA (1 +2 + 3 + 4)	2.407.600,00	2.312.562,20	96,05
1.	Porez na dobit pojedinca i preduzeća	135.100,00	130.727,33	96,74
2.	Porez na plaće i radnu snagu	842.000,00	720.660,90	85,60
3.	Porez na imovinu	357.500,00	352.433,18	98,60
4.	Domaći porezi na dobra i usluge	1.073.000,00	1.108.740,79	103,33
II	NEPOREZNI PRIHODI	1.094.244,00	1.119.353,60	102,30
5.	Prihodi od koncesije	164.244,00	163.243,70	99,40
6.	Prihodi od kamata za depozite u banci	90.000,00	3.023,07	3,36
7.	Administrativne takse	80.000,00	72.232,50	90,30
8.	Sudske naknade	-	50,00	-
9.	Komunalne takse	350.000,00	354.223,77	101,20

10.	Ostale budžetske naknade	85.000,00	190.970,55	224,67
10.1.	Ostale kantonalne naknade		1.426,00	-
10.2.	Općinske naknade		151.306,60	-
10.3.	Ostale općinske naknade (javne površine)		38.237,95	-
11.	Posebne naknade i takse	320.000,00	296.778,72	92,74
11.1.	Naknada za upotrebu cesta vozila pravnih lica		31.104,35	-
11.2.	Naknada za upotrebu cesta vozila građana		87.492,20	-
11.3.	Naknada puteva iz cijene naftnih derivata		178.182,17	-
12.	Prihodi od pružanja usluga građanima	5.000,00	4.898,29	97,96
13.	Novčane kazne	-	33.933,00	-
III	PRIMLJENI GRANTOVI	568.553,00	525.050,32	92,35
14.	Primljeni grantovi od Federacije	45.000,00	45.000,00	100,00
15.	Primljeni grantovi od ZE – DO kantona	-	263.832,92	-
16.	Sredstva aerozaštite	166.217,00	166.217,40	100,00
17.	Doznaka od Cementare Kakanj	-	50.000,00	-
18.	Ostali grantovi	357.336,00	-	-
	UKUPNI PRIHODI (I + II + III)	4.070.397,00	3.956.966,12	97,21

Uvidom u knjigovodstvene evidencije, kao i u prezentirane izvještaje Općinskom vijeću Kakanj, revizorski tim je utvrdio da isto nije bilo izvještavano na odgovarajući način o prihodima u iznosu od 313.000,00 KM, a koji se odnose na:

- a) primljene grantove od Ze – Do kantona u iznosu od **263.000,00 KM;**
b) primljeni grant od Cementare Kakanj u iznosu od **50.000,00 KM.**

4.5.1.1. Prihodi od poreza

Prihodi od poreza ostvareni su u iznosu od 2.312.562,00 KM, što u odnosu na planirani iznos od 2.407.600,00 KM čini 96,05 %.

Ovi prihodi se ostvaruju u skladu sa Zakonom o porezima Zeničko – dobojskog kantona, Zakonom o porezu na promet nekretnina, Naredbom o raspoređivanju javnih prihoda Zeničko – dobojskog kantona i Odlukom Vlade Zeničko – dobojskog kantona o ustupanju izvornih prihoda Kantona općinama.

U okviru ovih prihoda, utvrdili smo neusaglašenost između raspoređenih poreznih prihoda po B – 2 obrascu od strane Kantona i knjigovodstvenih evidencija Općine Kakanj. Uvidom u dokumentaciju, revizorski tim konstatuje da se radi o povratu pogrešno raspoređenih sredstava Općine Maglaj i direktnim uplatama poreza na promet nepokretnosti na račun Općine Kakanj umjesto na propisani račun Kantona.

Oprihodovani iznos od 252.000,00 KM Općine Kakanj u 2002. godini je u stvari **izmirenje dugovanja Rudnika mrkog uglja Kakanj**, po osnovu neizmirenih obaveza za porez na plaću. Naime, Vlada Zeničko – dobojskog kantona je 28.12.1998. godine donijela Odluku o uvjetima i načinu odgađanja plaćanja dugovanja preduzeća po osnovu javnih prihoda, za preduzeća koja zapošljavaju preko 50 radnika. Ovom Odlukom dozvoljava se obročno plaćanje i odgoda do dvije godine plaćanja javnih prihoda nastalih do 31.12.1998. godine, a koji pripadaju budžetu Kantona.

Na osnovu ove Odluke, 02.10.2000. godine potpisan je Protokol između Ministarstva finansija Zeničko – dobojskog kantona, Rudnika mrkog uglja i Općine Kakanj, kojim se dogovara plaćanje obaveze poreza na plaću Rudnika mrkog uglja Kakanj, utvrđenu sa danom 31.12.1998. godine u iznosu od 864.295,97 KM u 24 mjesečne rate u visini od 36.000,00 KM, na propisani uplatni račun.

Uvidom u dokumentaciju, revizorski tim je konstatovao da je tokom 2002. godine Rudnik mrkog uglja Kakanj izmirio ovu svoju obavezu u iznosu od 252.000,00 KM, putem ugovora o cesiji između: Rudnika mrkog uglja Kakanj, Općine Kakanj i općinskih povjerioca: d.o.o. Trgošped, JP Grijanje i d.o.o. Centrotrans (u svrhu izmirenja obaveza po budžetu za 2002. godine). Na ovaj način izmirene su obaveze po budžetu 2002. godine, i to za pozicije: elementarnih nepogoda, troškovi grijanja budžetskih korisnika (Predškolska ustanova Mladost, Udruženje porodica šehida i poginulih boraca), usluge centralnog grijanja i usluge prijevoza đaka.

4.5.1.2. Neporezni prihodi

Neporezni prihodi ostvareni su u iznosu od 1.119.353,60 KM, što u odnosu na planirani iznos od 1.094.244,00 čini 97,75 %.

U okviru neporeznih prihoda Općina Kakanj ostvarila je **prihod po osnovu koncesija, u iznosu od 163.243,70 KM**, a na osnovu Odluke Vlade Ze – Do kantona o dodjeli koncesija na istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina za proizvodnju klinkera, cementa i drugih građevinskih materijala D.D. Tvornici cementa Kakanj, od 12.09.2000. godine.

Prema propisima Zeničko – dobojskog kantona naknade za koncesiju utvrđene ugovorom predstavljaju prihod kantona i općina na čijem se području nalazi predmet koncesije, a u skladu sa propisom Vlade kantona. Ugovorom o koncesiji utvrđuje se obaveza koncesionara na revitalizaciju obnovljivog prirodnog bogatstva i rekultivacije zemljišta ako je u pitanju neobnovljivo prirodno bogatstvo.

Odlukom Vlade Ze – Do kantona, od 13.03.2001. godine, naknada koju koncesionar plaća kontinuirano u toku eksploatacije po jedinici mineralne sirovine je 50 % prihod općine i 50 % prihod Kantona, a sredstva oprihodovana po ovom osnovu Općina je dužna utrošiti prema Odluci o izvršenju budžeta i o tome informisati Vladu na kraju godine.

Zakonom o koncesijama Ze – Do kantona propisano da nadzor nad ispunjenjem obaveza plaćanja naknade za koncesiju vrši Ministarstvo finansija koncesora, ali i da je nadležno ministarstvo dužno dostaviti ugovor o koncesiji i općini na čijem se području predmet koncesije nalazi, u roku od osam dana od zaključenja ugovora.

U okviru neporeznih prihoda Općina Kakanj ostvarila je **prihod od općinskih administrativnih taksi**, u iznosu od 72.232,00 KM, a na osnovu Odluke o općinskim administrativnim taksama Općinskog vijeća Kakanj. Postupak naplate ovih taksi je da stranka plaća propisani iznos u prijemnoj kancelariji Općine za traženu radnju, dokaz o uplati se odlaže u predmet a prijemna kancelarija vrši polog novca u blagajnu. **Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da ne postoje adekvatne evidencije naplate ovih prihoda, kao ni sravnjenja uplaćenih iznosa tokom i na kraju godine, što ukazuje na nedovoljan angažman općinske administracije u funkcionisanju internih kontrola.**

Općina Kakanj je u 2002. godini ostvarila **prihod od općinskih komunalnih taksi u iznosu od 354.223,77 KM**, a na osnovu Odluke o općinskim komunalnim taksama, donesene od strane Općinskog vijeća Kakanj, 27.12.2001. godine. Ovom Odlukom propisuje se plaćanje komunalnih taksi za: svaku istaknutu firmu, držanje muzike u ugostiteljskim objektima, privremeni boravak u hotelima i drugim objektima registrovanim za odmor i noćenja, objave i oglase istaknute na javnim mjestima, korištenje uređenih i od općinskih organa određenih parking prostora – za automobile i njihove prikolice. Na osnovu prikupljenih podataka, Poreska uprava Rješenjem, za svakog taksenog obveznika utvrđuje iznos takse koju treba da plati na račun Općine.

U okviru ostalih budžetskih naknada, općina Kakanj je u 2002. godini ostvarila prihod od općinskih naknada u iznosu od 151.306,60 KM. U ovoj grupi prihoda najznačajniji prihodi su:

- a) prihodi od katastra (35.066,70 KM);
  - b) prihodi od građevinskog zemljišta (68.988,44 KM)
  - c) prihodi iz postupka izdavanja urbanističke saglasnosti i odobrenja za građenje (8.462 KM).
- a) Uvidom u dokumentaciju, vezanu **za prihode od katastra**, revizorski tim je utvrdio da se prihodi ostvaruju na osnovu Zaključka općinskog načelnika o izmjeni i dopuni općinske Tarife o naknadi za korištenje podataka i vršenje usluga u oblasti premjera i katastra zemljišta, inženjerske geodezije i katastra komunalnih uređaja, od 27.10.1999. godine. **Također, utvrđeno je da ne postoji adekvatna knjigovodstvena evidencija po osnovu praćenja prihoda od ove vrste naknada.**

- b) Općina Kakanj je u 2002. godini ostvarila **prihoda od građevinskog zemljišta u iznosu od 68.988,44 KM**. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, utvrdili smo da su ovi prihodi, najvećim dijelom, ostvareni na osnovu Odluke o načinu legalizacije privremenih poslovnih objekata – niz «Elite» i «Tani» i Odluke o načinu rješavanja bespravno izgrađenih objekata na području Općine Kakanj, donesenim od strane Općinskog vijeća Kakanj 27.12.2001. godine. Spomenute odluke predviđaju izdavanje urbanističke saglasnosti i građevinske dozvole za poslovne objekte, od strane nadležne općinske službe, a po izmirenju obaveza, u 12 mjesečnih rata, prema Općini Kakanj za građevinsko zemljište (naknadu za pogodnost (rentu), naknadu za uređenje gradskog građevinskog zemljišta i naknadu za dodijeljeno građevinsko zemljište), kao i izdavanje Privremenih Rješenja o urbanističkoj saglasnosti za kioske i druge montažne objekte, garažne objekte, dograđene objekte i objekte kojima je vršena privremena promjena namjene, a po izmirenju zakonom propisanih obaveza prema Općini Kakanj. Sama činjenica da se radi o bespravnoj gradnji u užem području grada, suprotno propisima iz oblasti građenja i prostornog uređenja, upućuje nas na zaključak da nadležna općinska služba nije pratila ovu vrstu posla, za što odgovornost snosi menadžment općine Kakanj.

Općina Kakanj je u 2002. godini ostvarila prihod od naknada za javne površine u iznosu od 38.237,95 KM.

Uvidom u dokumentaciju, revizorski tim je utvrdio da se na ovom računu nalaze prihodi od izdavanja urbanističkih saglasnosti i prihodi od izdavanja javnih površina. Iz knjigovodstvene evidencije ne možemo saznati koliki su ovi prihodi pojedinačno.

Zbog niskih iznosa kazni za nelegalno korištenje javnih površina, kao i ne uklanjanja bespravno izgrađenih objekata od strane općine, često se dešava da stranke zahtjev za korištenjem javne površine uopće ne podnesu ili i ako ga podnesu ne uplate obračunati iznos naknade, već javnu površinu koriste bez pravovaljanog rješenja. **Naprijed rečeno ukazuje na propuste u radu općinske inspekcije, ali i na nefunkcionisanje sistema internih kontrola koje su odgovornost menadžmenta Općine.**

U okviru neporeznih prihoda Općina Kakanj je ostvarila prihod od posebnih naknada i taksi po osnovu Zakona o cestama F BiH, donesenog u februaru 2002. godine ("Sl. Novine FBiH, broj 06/02), u iznosu od 296.776,51 KM. Ovim Zakonom općine dobivaju 25 % od ukupnih prihoda od naknada za upotrebu cesta što se plaćaju pri registraciji vozila i naknade za ceste iz maloprodajne cijene nafte i naftnih derivata.

Uvidom u dokumentaciju, utvrdili smo neslaganja između raspoređenih prihoda po B – 2 obrascu od strane Zeničko – dobojskog kantona i knjigovodstvenih evidencija Općine Kakanj. Na osnovu prezentiranih dokaza, revizorski tim konstatuje da se radilo o direktnim uplatama od strane Zeničko – dobojskog kantona na račun općine Kakanj, a ne rapoređivanjem putem B – 2 obrasca.

4.5.1.3. Tekući grantovi od ostalih nivoa vlasti

Tekući grantovi od ostalih nivoa vlasti ostvareni su u iznosu od 525.050,32 KM, što u odnosu na planirane od 568.553,00 KM čini 92,35 %, od čega je:

- primljeno grantova od Federacije	45.000,00 KM
- primljeno grantova od Zeničko – dobojskog kantona.	263.832,92 KM
- sredstva aerozaštite	166.217,40 KM
- grant od Cementare	50.000,00 KM

Grantovi od Zeničko – dobojskog kantona su doznačeni u cilju:

finansiranja čuvarskih službi u preduzećima koja nisu privatizirana -Polet i Pilana 50.000,00 KM; studentske stipendije za boračke populacije 23.100,00 KM; studentske kredite iz ZE - DO kantona 55.680,00 KM; doznake za sport 14.900,00 KM; doznake za kulturu 6.000,00 KM; za alternativni smještaj 6.675,00 KM; za jednokratne novčane pomoći 15.000,00 KM; za pomoć deložiranim pripadnicima boračkih Armije BiH 34.260,00 KM; za veterinarsku stanicu – vakcina antraksa 3.000,00 KM; zaštita kulturno – historijskih spomenika 3.300,00 KM, za obnovu kuća 15.810,00 KM i pomoć Zlatnim ljljanim 2.160,00 KM; za boračke populacije 25.000,00 KM; od austrijske vlade 8.947,00 KM.

Ostvareni prihodi Općine Kakanj u 2002. godini u iznosu od **166.217,40 KM su prihodi iz Fonda za zaštitu okoline Zeničko – dobojskog kantona**. Ove prihode Zeničko – dobojski kanton doznačava Općini kvartalno, a prema odluci Vlade kantona.

Preporuke menadžmentu:

- intenzivirati saradnju sa svim nadležnim institucijama, u cilju rješavanja postojećih problema vezanih za Tvornicu cementa Kakanj, a u skladu sa zakonskim propisima.
- da se preduzmu aktivnosti u cilju uspostavljanja adekvatnih evidencija i praćenja prihoda iz oblasti premijera i katastra nekretnina, prihoda koje naplaćuje prijemna kancelarija Općine (bez sravnjenja) i prihoda od građevinskog zemljišta.
- da pojača aktivnosti građevinske inspekcije i riješi problem nezakonitog zauzimanja javnih površina i bespravne gradnje objekata na području Općine Kakanj.
- da u budućem periodu vrši usaglašavanje raspoređenih prihoda od strane kantona po B – 2 obrascu i svojih knjigovodstvenih evidencija.

4.5.1.4. Značajnosti kod prihoda – prihodi koji se ne evidentiraju na računu budžeta Općine

U ovom dijelu Izvještaja dajemo značajne napomene u vezi prihoda od gradskog građevinskog zemljišta i prihoda od komunalnih naknada Općine Kakanj.

Naime, Općinsko vijeće Kakanj je Odlukom o građevinskom zemljištu, poslove u pogledu uređenja gradskog građevinskog zemljišta, raspisivanja i provođenja konkursa, te korištenja gradskog građevinskog zemljišta, povjerila Javnom preduzeću «Ekogradnja» Kakanj. Ove poslove JP «Ekogradnja» Kakanj dužna je vršiti u skladu sa odredbama Zakona o građevinskom zemljištu i Odlukom o građevinskom zemljištu. JP «Ekogradnja» je dužna Općinskom vijeću Kakanj, dva puta godišnje, podnositi izvještaj o poslovima, kao i o prilivu i utrošku sredstava za korištenje građevinskog zemljišta.

Isto tako, Odlukom o komunalnim djelatnostima donesenoj od strane Općinskog vijeća Kakanj, propisuje se da komunalna naknada pripada JP «Ekogradnja» Kakanj iz koje je ona dužna da finansira poslove zajedničke potrošnje. Finansijska sredstva komunalne naknade raspoređuju se i usmjeravaju na osnovu Plana i programa rada kojeg donosi Općinsko vijeće Kakanj, na osnovu prijedloga Upravnog odbora JP «Ekogradnja».

Finansijski izvještaj realizacije Plana i Programa rada JP «Ekogradnja» Kakanj, za 2002. godinu:

Redni broj	Aktivnosti od	Planirane	Izvršene	Plaćene	Index Izvršeno/planirano
1.	Naknada za građevinsko zemljište	3.758.382,94	791.309,04	687.135,87	21,05
2.	Prihoda od komunalnih naknada	1.216.007,08	636.508,70	637.152,58	52,34
	U k u p n o	4.974.390,00	1.427.817,74	1.324.400,00	28,70

Na osnovu prezentiranih Izvještaja realizacije Plana i programa rada, za period 01.01. – 31.12.2002. godine, Javnog preduzeća «Ekogradnja» Kakanj Općinskom vijeću Kakanj, tim za reviziju je konstatovao:

- a) da je Općinsko vijeće usvojilo Izvještaj o radu JP «Ekogradnja», za 2002. godinu
- b) da je JP «Ekogradnja» od usvojenog Plana aktivnosti iz naknada za građevinsko zemljište i komunalnih naknada u iznosu od 4.974.390,00 KM imala izvršenje u iznosu od 1.427.817,74 KM, odnosno 28,70 %.

Iz dostavljenog Pregleda zaduženja i realizacije iz Službe ekonomskih poslova JP «Ekogradnje», za 2002. godinu, revizorski tim konstatuje da je ukupan iznos izvršenja Plana naplaćen u iznosu od 729.708,77 KM gotovinski, a preostali dio od 860.391,51 KM kompenzacijama i cesijama.

Na osnovu svega gore iznesenog postavlja se pitanje realnosti planiranja JP «Ekogradnja», tj. finansijskog izvještavanja prema Općinskog vijeću, kao i usvajanja ovakvih finansijskih izvještaja od strane Općinskog vijeća Kakanj, **bez dodatne neovisne provjere i kontrole.**

Preporuka menadžmentu:

- da preispita svoje odluke o građevinskom zemljištu i o komunalnim naknadama, u dijelu koji se odnosi na povjeravanje poslova.
- da se izvrši kompletna neovisna provjera i kontrola poslovanja JP «Ekogradnje» Kakanj.

4.5.2. Rashodi i izdaci općine Kakanj za 2002. godinu

Na osnovu izvršenog uvida u dokumentaciju, revizijski tim je konstatovao da budžet općine Kakanj nije, u skladu sa članovima 5. i 14. Pravilnika o računovodstvu budžeta/proračuna u F BiH, osigurao podatke o tekućim rashodima i izdacima hronološki, prema standardnim budžetskim klasifikacijama, tj. nije finansijske promjene evidentirao neposredno na propisanim analitičkim računima (doznake o tekućim grantovima i nižim potrošačkim jedinicama). Iz navedenog razloga, revizijski tim nije mogao u potpunosti potvrditi da su se budžetska sredstva koristila namjenski i to do visine utvrđene na pojedinim stavkama u Posebnom dijelu budžeta.

Ukupni tekući rashodi i izdaci su ostvareni u iznosu od **2.091.744.81 KM**, a planirani su u iznosu od **2.359.163,00 KM**.

Ukupni rashodi i izdaci su ostvareni u iznosu od **3.975.376.43 KM**, a planirani su u iznosu od **4.070.000,00 KM**.

Analitički pregled tekućih rashoda i izdataka sa indeksima u odnosu na planirano, iskazanih prema knjigovodstvenim evidencijama, dajemo u slijedećoj tabeli:

Red. broj	Opis	Budžet za 2002. za godinu	Ostvareno u 2002. godini	Index
1	2	3	4	5
1.	Tekući rashodi	2.359.163.00	2.091.744.82	88,70
1.2.	Plaće i naknade troškova zaposlenih	1.304.510.00	1.108.045.47	84,93
1.2.1.	Bruto plaće i naknade	1.014.500.00	840.981.21	82.89
1.2.2.	Naknade troškova uposlenih	290.010.00	267.064.26	92.08
1.3.	Doprinosi poslodavca	100.000.00	94.563.14	94,56
1.4.	Izdaci za materijal i usluge	954.653.00	889.136.21	93,13
1.5.	Tekući grantovi	1.162.302.00	822.654.00	70,77
2.	Kapitalni izdaci	548.921.00	693.246.00	126,29
2.1.	Nabavka stalnih sredstava	15.000.00	27.051.00	180.34
2.2.	kapitalni grantovi	533.921.00	666.195.00	124.77
3.	Niže potrošačke jedinice	-	367.731.61	-
3.1.	Niže potrošačke jedinice	-	367.731.61	-
Ukupno rashodi i izdaci		4.070.000.00	3.975.376.43	97,67

U toku revizije utvrđeno je da analitički podaci iskazani u finansijskim izvještajima ne odgovaraju podacima iskazanim u analitičkim knjigovodstvenim evidencijama.

Također, utvrđene su greške nastale kod zbrajanja pojedinih planiranih kategorija iskazanih u finansijskim izvještajima (grupisanje grantova pojedincima i grantovi neprofitnim organizacijama).

Zbog naprijed navedenih nepravilnosti koje potvrđuju da finansijski izvještaji nisu sačinjeni u skladu sa članom 24., stavom 9. i članom 25., stavom 4. Uredbe o računovodstvu budžeta/proračuna u FBiH, detaljniji komentar o ostvarivanju rashoda i izdataka će se zasnivati na knjigovodstvenim evidencijama Glavne knjige budžeta.

4.5.2.1. Plaće

U 2002. godini prema knjigovodstvenim evidencijama izdaci za bruto plaće (neto plaće, naknade, doprinosi iz plaća i porez na plaću) isplaćeni su u iznosu od **1.108.045.47 KM**, a planirani su u iznosu od **1.304.510.00 KM**. Prosječan broj uposlenih na bazi sati rad je 118, a općim aktima o sistematizaciji radnih mjesta, broj predviđenih izvršioaca je 123. Prosječni lični dohodak uposlenika Općine Kakanj 392,30 KM.

Plaće su isplaćivane na osnovu Pravilnika o plaćama i drugim ličnim primanjima službenika i namještenika Općine Kakanj koji se ne temelji na propisima Zakona o plaćama i drugim ličnim primanjima u FBiH, tj. isti se temelji na Zakonu o plaćama RBiH ("Sl. list RBiH"; broj 21/95").

Uvidom u dokumentaciju, metodom uzorka, utvrđeno je da su rješenja o plaćama, u najvećem broju slučajeva donesena, ali koeficijenti za isplatu plaća utvrđeni u istim u jednom dijelu nisu usaglašeni sa propisanim. Prekovremeni rad nije isplaćivan na temelju rješenja o prekovremenom radu, nego na osnovu rješenja o nagrađivanju radnika (nagrađivanje vršeno od 10%, 15% i 20%). Isplatu prekovremenog rada nije pratila evidencija prekovremenih sati.

4.5.2.2. Naknade troškova uposlenih

U 2002. godini u knjigovodstvenim evidencijama iskazani su izdaci za naknade troškova uposlenih u iznosu od **267.064.00 KM**, a planirani su u iznosu od **290.010.00 KM**.

Prema knjigovodstvenim evidencijama naknade troškova uposlenih odnose se na:

○ Naknade za prijevoz sa posla i na posao	20.514.34 KM
○ Naknade za topli obrok	204.947.00 KM
○ Naknade za vrijeme godišnjeg odmora	32.800.00 KM
○ Naknade za bolovanje preko 42 dana	5.792.32 KM
○ Pomoć u slučaju smrti	3.010.60 KM

Ove naknade su isplaćivane na osnovu Odluke o izvršenju budžeta Općine Kakanj.

4.5.2.3. Izdaci za materijal i usluge

U knjigovodstvenim evidencijama u 2002. godini iskazani su Izdaci za materijal i usluge u iznosu od **889.136,00 KM**, a planirani su u iznosu od **954.653,00 KM**.

Prema knjigovodstvenim evidencijama izdaci za materijal i usluge odnose se na :

○ Putni troškovi	8.876,00 KM
○ Izdaci za energiju	58.214,00 KM
○ Izdaci za komunalne usluge	91.127,00 KM
○ Nabavka materijala	28.810,00 KM
○ Unajmljivanje imovine i opreme	21.800,00 KM
○ Izdaci za tekuće održavanje	14.270,00 KM
○ Izdaci osiguranja i bankarske usluge	6.736,00 KM
○ Ugovorene usluge	659.303,00 KM

Putni troškovi

U okviru ovih izdataka iskazani su izdaci za korištenje vlastitog vozila u službene svrhe i izdaci dnevnica za putovanje u inozemstvo. Metodom uzorka, utvrđeno je da su dnevnice isplaćivane na osnovu Odluke o izvršavanju budžeta Općine Kakanj i Uredbe o naknadama za putne troškove u FBiH. Revizijom je utvrđeno da su putni nalozi za službena putovanja izdavani bez broja, protokola i datuma. **Također, prilikom obračuna putnih naloga najvećim dijelom nije unesen datum podnošenja obračuna na osnovu kojeg bi se moglo potvrditi da su isti pravdani u roku propisanim članom 22. navedene Uredbe. Izdaci za korištenje vlastitog automobila u službene svrhe nisu isplaćivani u skladu sa spomenutom Uredbom (visina naknade isplaćivana je 30% cijene litre benzina).**

Izdaci za komunalne usluge

U okviru ovih izdataka najznačajniji iznos predstavljaju izdaci poštanskih i telefonskih usluga koji su iskazani u iznosu od 91.127,30 KM. **Za korištenje mobilnih i fiksnih telefona postoje pisana pravila, kojima je propisano ograničenje ove vrste izdataka (70.00 KM i 50.00 KM).**

U okviru ove pozicije iskazani su izdaci koji se odnose na naknade za zagrijavanje poslovnih prostorija Udruženja građana "Bagrem". Općima Kakanj je u svojim poslovnim knjigama knjigovodstveno evidentirala ovaj izdatak, iako je račun glasilo na spomenuto udruženje, tj. revizijski tim ne može potvrditi ovaj izdatak.

Nabavka materijala

U okviru Nabavke materijala u iznosu od 28.810,00 KM iskazani su izdaci za kancelarijski materijal i ostale materijale. **Revizijom je utvrđeno, da u 2002. godine nije objavljeno propisano nadmetanje za nabavku kancelarijskog i kompjuterskog potrošnog materijala.** Metodom uzorka, na temelju prezentirane dokumentacije, utvrđeno je da postupak nabave roba nije u najvećem dijelu pratilo i izdavanje odgovarajućih narudžbenica, što upućuje na nedostatak sistema internih kontrola prilikom nabavke materijala.

Ugovorene usluge

U okviru pozicije ugovorene usluge u iznosu od 659.303,00 KM vršeno je knjigovodstveno evidentiranje i tekućih grantova (kros učenika osnovnih i srednjih škola, učešće na takmičenju srednjih škola, isplata naknada članovima Općinskog vijeća Kakanj, troškovi raznih komisija formiranih od strane Općinskog vijeća, troškovi grijanja budžetskih korisnika, troškovi sredstava aerozaštite, prevoz đaka i studenata i drugi.

Konstatujemo da je za naknade vijećnicima (67.109,30 KM) i naknade članovima raznih komisija formiranim od strane Općinskog vijeća (34.505,70 KM), u 2002. godini ukupno potrošeno 101.615,00 KM.

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, vezanu za isplate raznim komisijama formiranim od strane Općinskog vijeća Kakanj, nismo u mogućnosti potvrditi opravdanost postojanja istih, obzirom da su se navedeni poslovi mogli raditi u sklopu redovnih poslova i zadataka. Ovo se prvenstveno odnosi na: Komisiju za budžet, Komisiju za odabir stipendija, komisiju za otvaranje ponuda i Komisiju za jednokratne pomoći, za čiji je rad tokom 2002. godine, ukupno isplaćeno 15.958,00 KM i za ovaj iznos troškovi Općine bi bili manji.

Ovakav način knjigovodstvenog evidentiranja nije u skladu sa Pravilniku o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH.

U okviru Ugovorene usluga najznačajnije stavke čine usluge reprezentacije, usluge štampanja i priprema službenih novina.

Izdaci za usluge reprezentacije iskazane su u iznosu 14.745,00 KM. **Revizijom je utvrđeno da ne postoje interna pravila kojima bi se regulisao način i visina korištenja sredstava za reprezentaciju.** Metodom uzorka, na temelju prezentirane dokumentacije utvrđeno je da su se ovi izdaci ostvarivali na osnovu ispostavljenih računa koji u najvećem dijelu nisu ovjeravani od strane nadležnih institucija. Također, na ispostavljenim računima nije upisana jedinična mjera, količina i cijena. Nadalje, u okviru ovih izdataka evidentirane su nabavke koje nisu pratile otpremnice, potpis zadužene osobe koja je nabavku i preuzela, niti izdavanje narudžbenica, što nije u skladu sa važećim propisima.

Zbog svega navedenog revizijski tim nije u mogućnosti potvrditi visinu ugovorenih usluga Općine Kakanj.

4.5.2.4 Tekući grantovi

U knjigovodstvenim evidencijama tekući grantovi su iskazani u iznosu od **822.654,00**, a planirani su u iznosu od **1.162.302,00 KM**. U iskazanom iznosu je i ostvareni iznos Tekuće rezerve (15.001,50 KM). Iskazani Tekući grantovi odnose se na :

- A. Grantovi pojedincima po osnovu materijalne socijalne sigurnosti nezaposlenih 208.836,60 KM**
- B. Ostali grantovi pojedincima 372.031,01 KM**

C. Grantovi neprofitnim organizacijama**241.786,00KM**

Revizijom je, na temelju prezentirane dokumentacije, utvrđeno da za korištenje grantova Općina Kakanj nije donosila detaljne programe, kako je to propisano Odlukom o izvršenju budžeta Općine Kakanj za 2002. godinu. Revizijskom timu nije stavljena na uvid dokumentacija koja bi potvrdila da je za izvršenje pojedinih grantova proveden postupak odabira najpovoljnijeg ponuđača. Također, revizijskom timu nije prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila da je Općina vršila praćenje korištenja ovih grantova. Korisnici grantova nisu dostavljali izvještaje o korištenju sredstava.

Grantovi nisu vršeni na temelju pojedinačnih odluka, već na osnovu usvojenog budžeta Općine Kakanj za 2002. godinu.

Revizijski tim konstatuje, da planirane pozicije u Izvještaju o izvršenju budžeta nisu istovjetne Rebalansu budžeta Općine Kakanj za 2002. godinu (grant pojedincima i grant neprofitnim organizacijama) tako da planirane i ostvarene pozicije ne daju realnu sliku ostvarenja budžeta Općine Kakanj.

Grantovi pojedincima ostvareni su u iznosu 580.867,61 KM, a planirani u iznosu od 309.302,00 KM.

A.

Ostvarenje granta pojedincima po osnovu materijalne socijalne sigurnosti nezaposlenih vršeno je na osnovu kantonalne Odluke o finansiranju Zeničko-dobojskog kantona ("Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona", broj: 16), od 29.12. 1997. godine i Odluke o izvršenju budžeta Općine Kakanj za 2002. godinu. Ovom Odlukom Vlada Zeničko - dobojskog kantona prenijela je obavezu na Općinu Kakanj finansiranje socijalne zaštite u dijelu materijalna i druga davanja, kućna njega i pomoć u kući, do donošenja propisa kojima će se regulisati pitanje nadležnosti iz oblasti socijalne i dječije zaštite.

Po Zakonu o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom ("Sl. novine, broj: 36/99), od 06.09.1999. godine, nadležni organi Kantona u skladu sa članom 103. su u roku od tri mjeseca trebali donijeti odgovarajuće propise i opće akte iz ove nadležnosti. Revizijski tim konstatuje da Zeničko – dobojski kanton nije donio zakon koji bi regulisao ovu materiju, tako da se u Općini Kakanj i dalje vrši isplata na osnovu propisa iz 1984. godine.

Ocjena revizijskog tima da korisnici socijalne zaštite nisu ostvarili svoje pravo po Zakonu o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom u FBiH, zbog kantonalnih propisa koji ne regulišu ovu oblast, tj. isplata materijalnih prava korisnicima se isplaćivala u nižim iznosima od predviđenih federalnim zakonom.

Na ime novčane pomoći nezaposlenim osobama isplaćeno je 35.240,00 KM, i to:

- 20.240,00 KM iz budžeta Općine Kakanj; i
- 15.000,00 KM iz budžeta Ze – do kantona.

Novčana pomoć se isplaćuje na prijedlog Komisije za raspodjelu novčanih sredstava, na osnovu Kriterija donesenim od strane Općinskog vijeća Kakanj i na osnovu kriterija donesenim od strane Vlade Zeničko – dobojskog kantona.

B.

U okviru Grantova pojedincima (372.031,01 KM) finansirani su:

Izdaci za vojne inv., ranjene borce i porodice poginulih boraca (PPB- 68.000,00 KM), novčana pomoć neuposlenim licima (142.247,51 KM), studentske stipendije (120.630,00 KM), hitne i nepredviđene isplate iz Tekuće rezerve (15.001,50 KM), izgradnja šehidskih nišana (7.832,00 KM) i sanacija i obnova kuća iz doznačenih sredstava (18.170,00 KM).

Novčana pomoć neuposlenim licima u iznosu od	142.247,51 KM, od čega:
a) iz budžeta Općine	71.607,75 KM,
b) iz budžeta Kantona	70.639,76 KM.

Propisanim Kriterijima od strane Općinskog vijeća utvrđeno je da o pravima raseljenih lica odluku donosi općinski načelnik, a na osnovu prijedloga posebno osnovane Komisije za dodjelu jednokratnih novčanih pomoći i pomoći za sanaciju i smještaj deložiranih pripadnika boračkih populacija. Komisija ima zadatak da sve zaprimljene zahtjeve, putem udruženja ili Općine, analizira, utvrdi činjenično stanje, po potrebi obiđe korisnika pomoći i na osnovu prezentirane dokumentacije i utvrđivanja stanja na terenu riješi podneseni zahtjev.

Uvidom, u dokumentaciju, revizorski tim je utvrdio i isplate iznad dozvoljenih iznosa i plaćene fakture za građevinski materijal, koje su odobrene od strane općinskog načelnika, iznad dozvoljenog iznosa od 1000,00 KM, a mimo propisane procedure odlučivanja putem Komisije. Za ova sredstava smatramo da su netransparentno potrošena što je odgovornost menadžmenta općine Kakanj.

Uvidom u dokumentaciju, vezanu za isplate stipendija studentima, revizorski tim je utvrdio, na različitim spiskovima, postojanje istih imena, mada su kriteriji za dodjelu ovih stipendija precizni i ovakvu pojavu zabranjuju. Konstatujemo da općinske službe nisu imale dovoljnu međusobnu saradnju, odnosno postojanje nepravilnosti kod izbora što upućuje na nefunkcionisanje sistema internih kontrola u općini Kakanj.

4.5.2.5. Kapitalni izdaci

Prema knjigovodstvenim evidencijama kapitalni izdaci iskazani su u iznosu od **693.246.00 KM**, a planirani su u iznosu od **548.921.00 KM**.

U okviru kapitalnih izdataka izvršeni su izdaci za nabavku namještaja i opreme, izdaci na sanaciji puta Kakanj-Tršće, radovi na putu Tršće-Ponijeri, radovi na putnom pravcu Podgora - Gora, zimsko održavanje puteva i hitne intervencije za sanaciju puteva Općine Kakanj. Za nabavku kapitalnih sredstava revizijskom timu nije prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila da su u svim slučajevima donošene pojedinačne odluke o nabavci, a postupak odabira najpovoljnijeg ponuđača isto tako nije u svim slučajevima u potpunosti proveden.

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, revizijski tim konstatuje da je Zeničko-dobojski kanton vršio izbor najpovoljnijeg ponuđača i pri tom revizijskom timu je dat Cjenovnik radova na investicionom održavanju puteva na području ZE-DO Kantona, Cjenovnik radova na redovnom održavanju puteva na području ZE-DO Kantona, naknada za transportne usluge samoistovarnim vozilima rasutih građevinskih materijala utovarenih utovarivačem iz silosa i raspored izvođača broj: 12-27-12558/01 od 01.08. 2001 godine.

Revizijom izdataka izvedenih radova na sanaciji lokalnog puta Kakanj-Tršće u iznosu od 40.877,80 KM, utvrdili smo **da Općina nije ugovarala poslove po cjenovnicima prema provedenom tenderu ZE-DO Kantona**. Naprimjer, u Cjenovniku radova na investicionom održavanju puteva na području ZE-DO Kantona, cijena za izradu gornjih nosećih slojeva od bituminiziranog materijala je 12,80 KM, a fakturisana cijena (Trgošped d.o.o. Kakanj 1281m x 18.00 KM) po ovom poslu je 18,00 KM, tako da je Općina Kakanj samo za ove radove **platila više 6.661,20 KM**.

Također, Općina Kakanj je zaključila ugovor o sanaciji puta sa «Tokmošped»d.o.o. Visoko u vrijednosti od 25.000,00 KM, a da pri tome pomenutog dobavljača nema u redoslijedu izvođača radova dostavljenog od ZE-DO Kantona, **što upućuje da se tenderske procedure, donesene od strane ZE – DO kantona, nisu primjenjivale u Općini Kakanj.**

Knjigovodstveno evidentiranje kapitalnih izdataka vršeno je na osnovu potpisanih ugovora, koji se ponavljaju više puta, a ne na osnovu ispostavljene situacije o urađenom poslu što nije u skladu sa odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH.

Zbog svega navedenog, ocjena je revizijskog tima da kod ove vrste izdataka, Općina nije poduzimala mjere na osnovu kojih bi osigurala opravdanu upotrebu ovih sredstava, kao i da nije funkcionirao sistem internih kontrola. Revizijski tim ne može potvrditi opravdanost i visinu navedenih izdataka.

Doznake nižim potrošačkim jedinicama

Odlukom o finansiranju Zeničko – dobojskog kantona, donesenoj od strane Skupštine Ze – Do antona 26. novembra 1997. godine predviđeno je da se iz općinskog budžeta, pored redovnih rashoda finansiraju i predškolski odgoj, srednje škole čiji je osnivač općina i centri za socijalni rad.

U 2002. godini za finansiranje ovih institucija u Općini Kakanj izvršeno je sa **367.732,55 KM**.

Struktura ovog troška je:

1. Centar za socijalni rad	124.000 KM
2. Predškolska ustanova Mladost	150.000 KM
3. Općinski sud za prekršaje	93.732 KM.

Preporuke menadžmentu:

- da se dosljedno primjenjuju Zakon proračunima/budžetima u FBiH i Zakon o budžetu/proračuna u FBiH, a naročito u dijelu koji se odnosi na izvršavanje budžeta u skladu sa mjesečnim i tromjesečnim planovima; na izvršenje izdataka do odobrene visine i za odobrene namjene; da se dosljedno primjenjuje Zakon o izvršenju budžeta u FBiH i Odluka o izvršenju budžeta Općine Kakanj za 2002. godinu a naročito u dijelu koji se odnosi na izvršenje izdataka samo za odobrene namjene i do odobrene visine, na donošenje programa za izvršenje grantova i kapitalnih izdataka;
- da se dosljedno primjenjuje Zakon o radnim odnosima i plaćama službenika organa uprave i opći propisi o radu a naročito u dijelu koji se odnosi na način utvrđivanja koeficijenata za plaće;
- da se dosljedno primjenjuje Uredba o postupku nabave robe, izvođenju radova i obavljanju usluga;
- da se podaci u finansijskim izvještajima iskazuju u skladu sa Uredbom o računovodstvu proračuna/budžeta u FBiH;
- da se naknade troškova uposlenih ostvaruju u skladu sa kantonalnim propisima;
- da se donesu pisane procedure o utrošku goriva i reprezentacije;
- da se dosljedno primjenjuje Pravilnik o knjigovodstvu proračuna/budžeta FBiH a naročito u dijelu koji propisuje da se izdaci evidentiraju hronološki, prema standardnim budžetskim klasifikacijama.
- da izvrši preispitivanje odluka vezanih za formiranje i isplate naknada članovima svih komisija.
- prilikom dodjeljivanja studentskih stipendija, u narednom periodu, dosljedno se pridržavati propisanih kriterija i ostvariti veću saradnju između općinskih službi.
- da se isplata sredstava iz budžeta Općine vrši samo za predviđene namjene, u skladu sa donesenim propisima.
- da Općinski načelnik izvještava o potrošnji sredstava Tekuće rezerve, kako je to propisano Odlukom o izvršenju budžeta Općine Kakanj za 2002. godinu.

4.6. Stalna sredstva

Prema knjigovodstvenim evidencijama vrijednost stalnih sredstava na dan 31.12.2002. godine iznosi 14.455.757,22 KM.

Predmet razmatranja revizorskog tima bila je Odluka Općinskog vijeća o utvrđivanju cijena zakupa poslovnog prostora i garaža od 23.12.2002. godine, na kojima pravo vlasništva ima Općina Kakanj.

Revizijom ove Odluke, tim za reviziju je konstatovao da poslovni prostori na kojima Općina Kakanj ima pravo vlasništva nisu evidentirani u poslovnim knjigama.

Na traženje revizorskog tima nije prezentirana dokumentaciju o vlasništvu Općine nad zemljištem, šumama i građevinskim objektima u vrijednosti od **14.276.937,85 KM**, koje Općina Kakanj ima u svojim knjigovodstvenim evidencijama. Odgovorni u Općini nisu mogli pružiti relevantne informacije o nastanku ovakve situacije.

Prema izjavi odgovorne osobe, iznos od 99.803,63 KM, iskazan kao sredstva u pripremi u suštini to nije jer se radi o pogrešnom klasifikovanju poslovnog događaja iz ranijeg perioda.

Komisija za popis nije izvršila usklađivanje sredstava i njihovih izvora iskazanih u knjigovodstvu sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom (inventurom), onako kako to propisuje Pravilnik o knjigovodstvu budžeta/proračuna FBiH.

Zbog svega navedenog revizijski tim ne može potvrditi visinu stalnih sredstava iskazanih u finansijskim izvještajima na dan 31.12.2002. godine.

Preporuke menadžmentu:

- **da Općina Kakanj izvrši usklađivanje stanja stalnih sredstava iskazanog u knjigovodstvenim evidencijama sa stvarnim stanjem, odnosno da se evidencija, isknjižavanje i popis stalnih sredstava vode u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta/proračuna u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH;**
- **da Općina izvrši uknjižavanje poslovnih prostora nad kojima ima pravo vlasništva;**
- **Klasifikovanje poslovnih događaja vršiti u skladu sa računovodstvenim standardima i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta/proračuna FBiH**

4.7. Novčana sredstva

Prema bilansu stanja na dan 31.12.2002. godine iskazana su novčana sredstva u iznosu od 70.731,00 KM KM, a odnosi se na stanje novčanih sredstava u blagajni, stanje na dva računa kod banaka za redovno poslovanje i stanje na izdvojenom računu.

Uvidom u stanje izdvojenog računa novčanih sredstava u iznosu od **10.895,11 KM**, utvrdili smo da je isti popisano na osnovu izvoda od 29.12.1997. godine i da računovodstvo nije evidentiralo nikakve promjene, ako su se desile, na ovom računu. **Revizorskom timu nisu pruženi odgovori na postavljena pitanja, u vezi ovoga računa. Ocjena revizijskog tima je da menadžment općine nije vodio dovoljnu brigu nad povjerenim javnim sredstvima.**

Preporuke menadžmentu:

- **da preispita stanje računa izdvojenih novčanih sredstava u iznosu od 10.895,11 KM;**
- **da se popis novčanih sredstava vrši na način i u roku propisanom Uredbom o računovodstvu proračuna/budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna/budžeta u F BiH.**

4.7.1. Značajnosti kod novčanih sredstava – novčana sredstva koja se ne evidentiraju u knjigovodstvenoj evidenciji budžeta općine Kakanj

Revizijom smo utvrdili da općina Kakanj ima knjigovodstveno neevidentirane račune: račun Komisije za tehnički prijem objekata i Komisije za utvrđivanje minimalnih tehničkih uvjeta za rad i račun Fonda za unapređenje šumarstva.

4.7.1.1. Račun Komisije za tehnički prijem objekata i Komisije za utvrđivanje minimalnih tehničkih uslova za rad

Uvidom u dokumentaciju, revizijski tim je utvrdio postojanje računa na koji se vrše uplate stranaka za troškove tehničkog prijema objekata i za troškove postupka utvrđivanja minimalnih tehničkih uslova za rad, a koji nije evidentiran u poslovnim evidencijama Općine Kakanj. Mi nismo u mogućnosti utvrditi kolike su bile stvarne uplate, odnosno isplate sa ovog računa jer ne postoji propisana evidencija o istim, što govori o **neadekvatnom funkcionisanju sistema internih kontrola u Općini Kakanj.**

Uplate za rad **Komisije za tehnički prijem objekata** se ostvaruju na osnovu uplata stranki (samo pravnih lica) za izvođenje tehničkog pregleda građevine u svrhu izdavanja upotrebne dozvole od

strane nadležne općinske službe. Upotrebnu dozvolu propisuju postojeći propisi iz oblasti prostornog uređenja i građenja i neophodna je kod uknjiženja izgrađenog objekta u zemljišne knjige.

Troškovi vršenja tehničkog pregleda padaju na teret investitora, a njihova visina, u Općini Kakanj, ovisi **od slobodne procjene imenovane Komisije** za tehnički prijem objekata, od strane općinskog načelnika. **Revizorski tim je utvrdio da isplata naknada ovoj Komisiji nije uređena nikakvim propisom od strane menadžmenta Općine Kakanj što nas upućuje na nefunkcionisanje sistema internih kontrola.**

Prema Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o trgovini («Sl. novine FBiH», broj 2/95 i 19/96) odobrenje za osnivanje trgovačke radnje izdaje organ uprave na čijem području se nalazi poslovni prostor. U Općini Kakanj Rješenje o odobrenju za osnivanje trgovačke radnje izdaje se putem Službe za privredu, urbanizam i inspekcije, a na osnovu Zapisnika o izvršenom inspeksijskom pregledu i Zapisnika o inspeksijskoj kontroli od strane angažovanih vještaka imenovanih Zaključkom rukovodioca ove službe.

Uvidom u rad Komisije za utvrđivanje minimalnih tehničkih uslova za rad, revizorski tim je konstatovao da ova Komisija **nije imenovana** od strane menadžmenta općine i da su angažovani vještaci uposlenici Općine Kakanj. Naknada za rad angažovanih vještaka uplaćuju se na poseban račun, na osnovu Zaključka o naknadi troškova vještačenja iz 1997. godine i na osnovu Zaključka o dopuni Zaključka o naknadi troškova vještačenja iz 1999. godine, **ali se sredstva ne raspodjeljuju na način kako su to odredili ovi zaključci.**

Revizorski tim konstatuje da rad ove Komisije nije uređen od strane općinskih organa, što je odgovornost menadžmenta Općine i upućuje nas na slabo funkcionisanje sistema internih kontrola.

Preporuke menadžmentu:

- **da menadžment Općine Kakanj donese propis kojim će urediti način određivanja i visinu troškova za tehnički prijem objekata, postupak imenovanja članova Komisije i određivanje visine naknade za njihov rad, a sve u skladu sa zakonima iz oblasti prostornog uređenja i građenja;**
- **da menadžment Općine Kakanj uredi rad Komisije za utvrđivanje minimalnih tehničkih uslova za rad, odnosno da se odredi da li se radi o Komisiji ili o anagažovanim vještacima i propiše način njihovog imenovanja;**
- **da se donese novi propis koji će regulisati plaćanje naknade članovima Komisije za utvrđivanje minimalnih tehničkih uslova za rad, obzirom da su postojeći doneseni na osnovu nepostojećeg Zakona;**
- **da se uplata troškova za tehnički prijem objekata i troškova utvrđivanja minimalnih tehničkih uslova za rad, uplaćuju na račun Budžeta Općine, odakle treba vršiti njihovu raspodjelu u skladu sa donesenim propisima.**

4.7.1.2. Račun Fonda za unapređenje šumarstva

Uvidom u dokumentaciju, revizorski tim je utvrdio postojanje računa Fonda za unapređenje šumarstva Općine Kakanj, koji se ne vodi u poslovnim evidencijama Općine. Stanje ovog računa na dan 31.12.2002. godine je 9.188,40 KM. Na osnovu prezentirane dokumentacije, nismo bili u mogućnosti potrditi osnovanost uplata i isplata sa ovog računa.

Svoje tvrdnje temeljimo na sljedećem:

- U 2002. godini ovlaštena osoba od strane Općine Kakanj vlasnicima privatnih šuma izdavala je dozvolu za sječu, po pojedinim vrstama drveta, a na osnovu cjenovnika koji nije prezentiran revizorskom timu.
- sredstva sa ovog računa su se trebala koristiti samo za unapređenje šuma nad kojima postoji pravo svojine. Općina Kakanj je u ranijem periodu, u dva navrata, izvršila pozajmljivanje sredstava sa ovog računa u iznosu od 33.000,00 KM, koje do dana završetka revizije nije vratila.

Ocjena revizijskog tima je da, u ovom segmentu, sistem internih kontrola nedovoljno funkcioniše, za što odgovornost snosi menadžment Općine.

Preporuka menadžmentu:

- **da Općina Kakanj izvrši povrat pozajmice na račun Fonda za unapređenje šumarstva i obezbijedi trošenje ovih sredstava samo za propisane namjene.**
- **poslovne promjene na ovom računu bilježiti kroz knjigovodstvene evidencije Općine.**

Analizom novčanih sredstava Općine Kakanj, revizorski tim je utvrdio postojanje još 3 žiro – računa za koje se ne vodi knjigovodstvena evidencija u budžetu Općine. Utvrdili smo da se radi o sljedećim računima: za sanaciju posljedica klizišta u naseljenim mjestima Zlokuće i Vukanovići; za sanaciju posljedica klizišta u selu Tičići i za sanaciju štete u MZ Doboj.

Općinsko vijeće Kakanj, novčanim sredstvima za pomoć Zlokućama, Vukanovićima i Tičićima upravlja preko imenovanog predsjednika i upravnih odbora fondova, a koji su osnovani u svrhu obezbjeđenja materijalnih i novčanih sredstava za sanaciju elementarnih nepogoda prouzrokovanih klizištem. Funkciju predsjednika u oba fonda ima načelnik općine Kakanj. Revizorskom timu nije prezentiran dokaz da su osnovani fondovi pravna lica.

4.7.1.3. Račun Fonda Zlokuće i Vukanovići

Na lokalitetu Bare, za izmještanje stanovnika sela Zlokuće, predviđena je izgradnja 70 stambenih objekata koji su razvrstani po tipovima, ovisno o broju ukućana i o veličini objekata koje su posjedovali mještani sela Zlokuće. Od ukupnog broja spomenutih objekata započeti su radovi na 48 objekata, gdje je 36 objekata tipa 1 i 2 samo pokriveno i neopremljeno, 12 objekata djelimično urađeno i nepokriveno, dok preostali objekti nisu ni započeti.

Potpisani ugovori za izgradnju ovog stambenog naselja su u ukupnoj vrijednosti od 1.940.360,09 KM. Vrijednost investicija u toku na dan 31.12.2002. godine, prema raspoloživoj dokumentaciji, je 1.409.793,06 KM.

Na osnovu prezentirane dokumentacije nismo bili u mogućnosti potvrditi tačnost uplata i isplata sa ovog računa, osim činjenice da je u Fond tokom 2001. i 2002. godine uplaćeno 1.077.928,13 KM samo iz Budžeta FBiH, od čega 300.000,00 KM u 2002. godini.

Postojeća posebna knjigovodstvena evidencija, odvojena od knjigovodstva općine Kakanj, ne pruža dovoljno informacija na osnovu koje bi procijenili razumljivost, relevantnost, značajnost, pouzdanost i kompletnost finansijskog izvještaja ovog Fonda za 2002. godinu.

Zbog svega gore navedenog, obzirom da je Općinsko vijeće Kakanja osnovalo ovaj Fond i time zaduženo za praćenje potrošnje sredstava u skladu sa zakonom, preporučujemo:

Preporuke menadžmentu:

- **da utvrdi činjenično stanje potrošnje sredstava iz ovog Fonda, od njegovog osnivanja do današnjeg dana;**
- **poslovne promjene na ovom računu bilježiti kroz knjigovodstvene evidencije Općine, a sredstava ovog Fonda voditi kao izdvojena novčana sredstva;**
- **da se utvrdi realna cijena koštanja potrebnih radova do konačnog završetka izgradnje naselja Bare;**
- **da se hitno donese program mjera koji će odgovoriti na pitanje finansiranja, kao i predvidjeti alternativne mogućnosti za objekte koji su, već duži period, nedovršeni i izloženi zubu vremena;**

4.7.1.4. Račun Fonda sela Tičići

Stanje novčanih sredstava na dan 31.12.2002. godine, odgovara stanju u posebnoj knjigovodstvenoj evidenciji i iznosi 10.578,80 KM. Na račun Fonda je tokom 2002. godine, iz budžeta općine Kakanj, doznačeno 70.000,00 KM koja su evidentirana na Kapitalnim grantovima pojedincima.

Preporuke menadžmentu:

- **poslovne promjene na ovom računu bilježiti kroz knjigovodstvene evidencije Općine, a sredstava ovog Fonda voditi kao izdvojena novčana sredstva;**

4.7.1.5. Račun za sanaciju šteta MZ Doboj

Ovaj račun je otvoren na osnovu Odluke Vlade Zeničko – dobojskog kantona, o načinu obezbjeđenja i usmjeravanja novčanih sredstava za sanaciju šteta na krovovima u MZ “Doboj”, izazvanih emisijom prašine Tvornice cementa Kakanj.

Uvidom u dokumentaciju, revizorski tim je utvrdio da je stanje ovog računa na dan 12.12.2002. godine bilo 568.370,62 KM. Tokom 2003. godine, Općini je doznačeno još 142.000,00 KM tako da je 13.01.2004. godine stanje novčanih MZ «Doboj» iznosi 710.370,62 KM.

Ova sredstva su oročena na 6 i 3 mjeseca kod Univerzal banke Sarajevo, čiji rok oročenja se stalno produžava.

Prema izjavi odgovornih osoba, saznali smo da se Komisija za raspodjelu novčanih sredstava za sanaciju šteta u MZ Doboj (formirana od strane općinskog načelnika) i stanovnici ove MZ ne mogu dogovoriti o načinu utroška ovih namjenskih sredstava.

Preporuke menadžmentu:

- **da se intenzivira saradnja sa stanovnicima MZ “Doboj”, u cilju iznalaženja pravičnog rješenja za nastalu situaciju.**

4.8. Kratkoročna potraživanja i razgraničenja

Prema bilansu stanja, na dan 31.12.2002. godine iskazana kratkoročna potraživanja iznose 91.471,51 KM, a odnose se na potraživanja iz ranijih godina čija naplata je postala neizvjesna. Struktura ovih potraživanja je sljedeća:

- potraživanja od pravnih lica	53.208,72 KM
- ostala potraživanja	49.881,92 KM.

Uvidom u potraživanja od pravnih lica (53.208,72 KM), revizijski tim je utvrdio da su nastala u 1999. godini, a odnose se na potraživanja od JP Ekogradnja (5.203,81 KM), GM Kakanj (47.004,91 KM) i od Budžeta Općine (1.000,00 KM).

Uvidom u ostala potraživanja (49.881,92 KM), revizijski tim je utvrdio da se radi o datim pozajmicama (43.360,00 KM), akontacijama za službeni put (2.306,40 KM) i potraživanjima od organa općine (4.215,52 KM). Uvidom u prezentiranu dokumentaciju vezanu za pozajmice, utvrdili smo da iste potiču iz perioda 1995 – 1996. godine, a najvećim dijelom se odnose na TRO Rudstroj (25.000,00 KM), JP Ekogradnja (15.400,00 KM) i Plastex (2.500,00 KM).

Revizijskom timu nije prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila da su preduzimate zakonski propisane mjere za nastala potraživanja, osim za TRO Rudstroj Kakanj, što nam svjedoči o nefunkcionisanju internih kontrola, za što je direktno odgovoran menadžment Općine Kakanj.

Isto tako, Općina Kakanj u svojim knjigovodstvenim evidencijama još uvijek ima evidentirana potraživanja od organa Općine, a koja potiču iz perioda kada su sve službe u Općini imale svoje račune i poslovale kao samostalne organizacione jedinice.

Na dan 31.12.2002. godine Općina je iskazala na kratkoročnim razgraničenjima iznos **od 340.866,35 KM**. Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo **da se 326.295,97 KM odnosi na potraživanja od Rudnika mrkog uglja Kakanj**, po osnovu neizmirenih obaveza za porez na plaću, koje smo detaljno opisali u poglavlju vezanu za prihode od poreza.

Preporuka menadžmentu:

- da Općina izvrši zakonski propisane mjere u cilju naplate svojih potraživanja od pravnih lica.
- da Općina izvrši otpis ili ispravku vrijednosti, u skladu sa zakonom, za sva ona potraživanja za koja je značajno smanjena mogućnost naplate, kako bi se knjigovodstvena vrijednost potraživanja uvijek iskazivala u realno naplativom iznosu.

4.9. Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Prema Bilansu stanja na dan 31.12.2002. godine kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazani su u iznosu od **1.033.993,00 KM**, a odnose se na kratkoročne tekuće obaveze u iznosu od 614.681,00 KM, obaveze prema zaposlenicima u iznosu od 75.441,00 KM, finansijske i obračunske odnose sa drugim povezanim jedinicama u iznosu od 13.635,00 KM i kratkoročna razgraničenja u iznosu od 330.236,00 KM.

Uvidom u dokumentaciju vezanu za kratkoročne tekuće obaveze (614.681,00 KM) utvrdili smo da se 576.371,98 KM odnosi na obaveze prema dobavljačima. Suprotno čl.21 Uredbe o računovodstvu budžeta/proračuna u F BiH, a koji propisuje da se rashodi priznaju u obračunskom razdoblju u kojem je obaveza za plaćanje i nastala, Općina Kakanj **nije izvršila uknjižavanje svojih obaveza u 2001. godini, u ukupnoj iznosu od 255.110,30 KM**. Sve ove obaveze, iz 2001. godine, Općina Kakanj je 31.01.2002. godine uknjižila u poslovnu 2002. godinu. Od ovih uknjiženih obaveza, 93 % se odnosi samo na preduzeća Ceteor (80.000,00 KM) i Trgošped (158.013,24 KM). **Revizorski tim nije u mogućnosti potvrditi osnovanost iskazanih obaveza.**

Uvidom u knjigovodstvenu evidenciju, revizorski tim je utvrdio da naprijed navedeni iznos uknjiženih obaveza iz 2001. godine nije konačan, odnosno da postoji još unesenih faktura tokom 2002. godine koje se odnose na poslovanje Općine Kakanj u 2001. godini.

Općina Kakanj u svojim knjigovodstvenim evidencijama još uvijek ima evidentirane obaveze od organa Općine, a koje potiču iz perioda kada su sve službe u Općini imale svoje račune i poslovale kao samostalne organizacione jedinice.

Iskazani iznos od **326.295,97 KM** na kratkoročnim razgraničenjima **odnosi se na unaprijed naplaćene prihode od Rudnika mrkog uglja Kakanj**, po osnovu neizmirenih obaveza za porez na plaću, koje smo detaljno opisali u poglavlju vezanu za prihode od poreza.

Naprijed navedeni propusti ukazuju da u Općini Kakanj ne funkcionište sistem internih kontrola za koje je odgovoran menadžment Općine.

Revizijskom timu nije prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila da je donesen program mjera u 2002. godini za izmirenje neizmirenih obaveza.

Preporuke menadžmentu:

- da se rashodi priznaju u onom obračunskom razdoblju u kojem je i obaveza za plaćanje nastala u skladu sa čl. 21 Uredbe o računovodstvu budžeta/proračuna u F BiH.
- da vodi obavezne pomoćne knjige (knjigu ulaznih računa, knjigu izlaznih računa, knjigu inventara, knjigu kapitalne imovine, knjigu blagajne, registar plaća i knjigu izvoda žiro - računa u skladu sa čl. 13 i 14. Uredbe o računovodstvu budžeta/proračuna u F BiH, kao i čl. 22 i 23. Zakona o računovodstvu.
- da se donese program mjera za izmirenje neizmirenih obaveza iz prethodnih godina.

5 ZAKLJUČAK

U toku obavljanja revizije Općine Kakanj za 2002. godinu, uočene su slabosti u funkcioniranju sistema internih kontrola koje uspostavlja menadžment. Revizijom je konstatovano da Općina Kakanj nije dosljedno primjenjivala zakonske i pod zakonske akte u oblasti: izrade i donošenja budžeta; izvršenja budžeta; radnih odnosa; naknada uposlenim; putnih troškova; popisu imovine, obaveza i potraživanja; knjigovodstvenog evidentiranja; stvaranja i knjigovodstveno evidentiranje ugovorenih obaveza (detaljnije pojašnjeno u prednjem dijelu izvještaja).

Ovim Izvještajem o obavljenoj reviziji, menadžmentu se daju preporuke u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti i uspostave jačanja sistema internih kontrola radi efikasne zaštite imovine, sprječavanja i otkrivanja prijevara i grešaka, tačnosti i potpunosti računovodstvene evidencije i pravovremenog pripremanja pouzdanih finansijskih izvještaja.

6 KOMENTAR

U ostavljenom roku Općina Kakanj očitovala se na Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja Općine Kakanj za 2002. godinu, sa konstatacijom da isti prihvataju i da će date preporuke primjeniti u svom budućem radu.

Tim za reviziju :

Dževida Hodžić, revizor

Nasiha Biberović, revizor